

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise a soudkyně Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobkyně: **AstrumQ Interactive, s.r.o.**, IČO: 294 47 445
se sídlem Pelcova 5, Ostrava
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Danielem Keprtou
se sídlem Dlouhá 6, Ostrava

proti

žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**
se sídlem Na Františku 32, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu ze dne 3. 2. 2023,
č.j. MPO10669/23/32100/01000

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu (dále jen „ministr“) uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byl zamítnut její rozklad a současně potvrzeno rozhodnutí žalovaného jakožto poskytovatele dotace ze dne 27. 6. 2022, č.j. MPO 44345/22/61400 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla podle § 15 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rozpočtová pravidla“) žalobkyni odňata dotace a současně stanovena povinnost vrátit vyplacenou dotaci ve výši 1 747 462 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

2. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně podala dne 16. 2. 2017 žádost o dotaci (dále jen „žádost“) z programu ICT A SDÍLENÉ SLUŽBY – TVORBA NOVÝCH IS/ICT ŘEŠENÍ – II. výzva (dále jen „výzva“) v rámci operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost na projekt s názvem „Sportnect Cities“ (dále jen „projekt“).
3. Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 11. 2017, č.j. 69684/17/61200 (dále jen „rozhodnutí o poskytnutí dotace“) byla žalobkyni přiznána dotace do maximální výše 1 787 249,86 Kč při splnění podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace ve znění jeho dodatků. Při monitorování průběhu realizace projektu žalovaný zjistil, že žalobkyně uvedla neúplné a nepravdivé údaje, a proto dne 16. 5. 2022 zahájil řízení o odnětí dotace. Následně bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, jímž byla žalobkyni dotace odňata z důvodu, že v prohlášení k de minimis (příloha žádosti) neuvedla propojené podniky Aleš Vyka, VMI výrobní a vývojová s.r.o., TOP-GAIN s.r.o., Doska Česká Lípa, s.r.o., ERDEL point, s.r.o., VMI Silesia Electronics, s.r.o., EUROSIGNAL, a.s., Dr. Malého 1829, a.s., a Eva Výtisková. Dále v prohlášení neuvedla partnerský podnik GX CORPFIN, a.s. Uvedla tedy neúplné údaje, na jejichž základě jí byla dotace poskytnuta. Společnosti VMI Silesia Invest, a.s., VMI Silesia, s.r.o., VMI Silesia Group a VMI Reality žalobkyně uvedla jako podniky partnerské, ač se jednalo o podniky propojené. Současně se v žádosti identifikovala jako mikropodnik, ač se po započtení hodnot všech výše uvedených společností jedná o střední podnik.
4. Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad, který byl zamítnut napadeným rozhodnutím. Ministr v odůvodnění napadeného rozhodnutí označil shora uvedené skutečnosti za nesporné a konstatoval, že v prohlášení musí být zahrnuty nejen všechny partnerské podniky, ale také spojené podniky žadatele, partneři a spojenci. Po započtení všech relevantních údajů z podniků, které mají k žalobkyni vztah, je důvodný závěr, že žalobkyně se ani v žádosti ani v prohlášení nepřihlásila k odpovídající velikosti podniku. Žalobkyně je středním podnikem, pro který byla určena jiná míra podpory. V prohlášení tedy žalobkyně uvedla nepravdivý údaj, jelikož se klasifikovala jako malý podnik a některé podniky uvedla jako partnerské, ač šlo o podniky propojené.
5. Ministr zdůraznil, že za určení správné velikosti podniku odpovídá žadatel a stvrzuje to v prohlášení. Zda poskytovatel prohlášení ověří, je v jeho kompetenci a výsledek ověření nemění podstatu shora uvedeného pravidla. Investice do dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku byla žalobkyní vyčíslena na 304 900 Kč, přičemž při splnění kritéria A4 je v případě středního podniku uvedena hodnota 500 000 Kč. Stěžejním argumentem žalobkyně bylo, že pokud by věděla, že je hodnocena jako střední podnik, jistě by nebyla potíž toto kritérium naplnit. Kritérium A4 je vylučovacím kritériem, které je možno buď naplnit, nebo nenaplnit. Zpětně jej nelze upravovat; není možné, aby došlo k úpravě podnikatelského záměru, který je přílohou žádosti, tak, aby žádost vyhověla kritériím pro střední podnik. Ačkoliv výzva umožňovala podpořit i střední podniky, byla pro tuto velikost podniku nastavena jiná kritéria hodnocení.
6. K požadavku žalobkyně na změnu rozhodnutí v části kritéria věcného hodnocení A4 nastavením tohoto kritéria na 500 000 Kč ministr uvedl, že projekt byl ukončen v roce 2019, a nelze tedy ani uvažovat o změně podmínek, za nichž byla dotace poskytnuta. Uvedeným postupem by nedošlo ke zhojení skutečnosti, že žádost byla podána v podobě, která by věcným hodnocením neprošla. Stran tvrzení žalobkyně o neúmyslném posouzení jejího podniku jako malého ministr připomněl, že za určení správné velikosti podniku odpovídá žadatel, který tuto skutečnost stvrzuje v prohlášení.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

II. Žaloba

7. Žalobkyně v prvním žalobním bodě namítla, že nesprávné hodnocení podniku ze strany žalobkyně jako malého nemá žádný vliv na poskytnutí dotace. Má dopad pouze na vylučovací kritérium věcného hodnocení A4, které je nastaveno pro malý podnik ve výši 0,3 mil. Kč a pro střední podnik minimálně ve výši 0,5 mil. Kč. Žalobkyně v domněnku, že je malým podnikem, toto kritérium vyčíslila na 304 900 Kč. Pokud by věděla, že je hodnocena jako střední podnik, nebyla by potíž uvedené kritérium nastavit na min. 500 000 Kč a naplnit jej. Vliv pochybení žalobkyně je tedy minimální a zanedbatelný. K posouzení podniku žalobkyně jako malého a s tím souvisejícímu nastavení investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku ve shora uvedené částce nedošlo úmyslně, ale z důvodu nedůslednosti a nesprávného pochopení termínů propojený a partnerský podnik. Uvedená terminologie a její posuzování zejména u rozvětvenějších vlastnických struktur jsou velmi složité. Postup žalobkyně byl neúmyslný a nepřinesl ji žádnou výhodu. V případě upozornění by žalobkyně nedostatky žádosti odstranila.
8. Obsahem druhého žalobního bodu bylo tvrzení žalobkyně, že odnětí celé dotace poté, co již došlo k realizaci projektu, je pro ni likvidační, nepřiměřeně přísné a neodpovídá míře porušení jejích povinností. Rozdíl v investičním kritériu byl 200 000 Kč, celková dotace činila 1 747 462 Kč. Porušení povinností ze strany žalobkyně bylo zanedbatelné a nebyla zohledněna proporcionalita zásahu do její majetkové sféry. Mělo být zváženo odnětí dotace pouze zčásti, což předvídá důvodová zpráva k rozpočtovým pravidlům. Rozsah formálního pochybení žalobkyně není proporcionální k odnětí celé dotace. Projekt byl řádně realizován a pochybení nastalo v rozsahu investice 200 000 Kč (11,4 % dotace). Investice v rozsahu 300 000 Kč byla pro projekt zjevně dostatečná a odnětí dotace v plném rozsahu je projevem extrémního formalismu.
9. Ve třetím žalobním bodě žalobkyně tvrdila, že došlo ke změně správní praxe. Ta byla změněna až po přiznání dotace a realizaci projektu, a to v souvislosti se změnou metodiky věcného posuzování žádostí. Žalobkyně byla kontrolována až ex post, což neodpovídá zájmu na řádném průběhu dotačních řízení.
10. Ve čtvrtém žalobním bodě žalobkyně namítla nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Tvrdila, že žalovaný nehodnotil § 15 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel ve vztahu k rozsahu odnětí dotace a k tomu, z jakého důvodu rozhodl o odnětí celé dotace. Z tohoto důvodu je prvostupňové rozhodnutí nepřezkoumatelné. Ministr se nijak nevypořádal s námitkou nepřiměřenosti a nezákonnosti odnětí dotace v plném rozsahu.
11. V pátém žalobním bodě pak žalobkyně namítla, že nebyla vyloučena možnost změny rozhodnutí o poskytnutí dotace v části kritéria A4 a jeho nastavení na částku 500 000 Kč. Žalobkyně je připravena tuto část kritéria v rozsahu požadavků na střední podnik naplnit.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Uvedl, že je to příjemce dotace, kdo je odpovědný za splnění dotačních podmínek. Jejich splnění může poskytovatel prověřovat. Kritérium A4 bylo přitom možno buď splnit či nesplnit. Pokud by byl projekt hodnocen v podané podobě se správným určením velikosti podniku, dané kritérium by nesplnil a podpora by nebyla poskytnuta. Argumentace žalobkyně, že pokud by věděla, že je středním podnikem, vyčíslila by kritérium na požadovaných 500 000 Kč, je irelevantní, neboť žalovaný rozhoduje o žádosti v té podobě, v jaké byla podána. Odpovědnost za splnění

dotačních podmínek a uvedení pravdivých a úplných údajů tížila žalobkyni. Jestliže žalovaný v rámci následné kontroly zjistil, že žalobkyně uvedla nepravdivé a neúplné údaje, postupoval v souladu s § 15 rozpočtových pravidel a žalobkyni dotaci odňal. Kromě kritéria A4 má velikost podniku vliv také na míru podpory, a tedy na výši poskytnuté dotace. Žalobkyně nadto ani nerozporovala hodnocení jejího podniku.

13. Žalovaný odmítl také tvrzení žalobkyně o minimálním a zanedbatelném pochybení. Odpovědnost za uvedení úplných a pravdivých údajů je objektivní. Jak již bylo uvedeno, pokud by žalobkyně uvedla správnou velikost podniku, dotace by jí nebyla poskytnuta. Důvodná není ani námitka žalobkyně týkající se nezohlednění proporcionality zásahu do její majetkové sféry. V případě odnětí dotace nelze aplikovat principy proporcionality stanovené judikaturou ve vztahu k odvodu za porušení rozpočtové kázně. Uvedení nepravdivých či neúplných informací zakládá důvod pro odnětí již poskytnuté dotace. Ministr neměl možnost rozhodnout o odnětí a vrácení dotace v jiné než vyplacené a poskytnuté výši. V řízení o odnětí dotace dle § 15 odst. 4 a 5 rozpočtových pravidel nemá proporcionalita místo. Napadené rozhodnutí současně není nepřezkoumatelné, bylo řádně odůvodněno a vydáno v souladu se zákonem.
14. K namítané změně správní praxe žalovaný uvedl, že při kontrole žádostí stran určení velikosti podniku vycházel z údajů uvedených v čestných prohlášeních. Zavedení zpětné kontroly vyšlo z požadavku auditního orgánu. Nešlo tedy o změnu správní praxe, ale o nastavení kontrolního mechanismu. Povinnost zajistit ochranu veřejných prostředků plyne mimo jiné ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů. Shodně je postupováno i u ostatních příjemců.
15. Ve vztahu k námitce, že investice ve výši 300 000 Kč byla zjevně dostatečná, žalovaný uvedl, že minimální povinná výše investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku byla odstupňována dle velikosti podniku, což příjemci nebránilo si výši investice nastavit na vyšší úrovni. Zdrojem informace o výši této investice byla samotná žádost a podnikatelský záměr žalobkyně. Názor žalobkyně, že investice byla dostatečná, je irelevantní. Je to poskytovatel dotace, kdo stanovuje závazné podmínky pro projekty v rámci jednotlivých výzev, které musí žadatelé splnit.
16. Stran tvrzení o možnosti změny rozhodnutí o poskytnutí dotace žalovaný uvedl, že v případě žalobkyně se nejedná o změnu rozhodnutí o poskytnutí dotace, která je možná pouze na základě žádosti. Ta by nadto nebyla možná, protože projekt již byl před zahájením řízení o odnětí dotace ukončen. Žalobkyně nerozlišuje mezi změnou rozhodnutí o poskytnutí dotace a úpravou minimální výše investice v žádosti. Jde o kritérium, které nelze upravovat a už vůbec ne zpětně, neboť by tím bylo zasahováno do hodnocení projektu. Není jasné, jaké „ustanovení“ rozhodnutí o poskytnutí dotace by chtěla žalobkyně měnit, když projekt byl ukončen ke dni 31. 3. 2019. Žalovaný odkázal na hlavu II čl. 14 rozhodnutí o poskytnutí dotace s tím, že podmínka povinnosti vynaložit investici do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku musela být splněna nejpozději do data ukončení projektu a žalobkyně musela její splnění doložit nejpozději s poslední žádostí o platbu. Investicí se přitom rozumí pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku splňujícího pravidla pro způsobilý výdaj. Projekt byl hodnocen v podobě, v níž byl podán. Je přitom nutno rozlišovat mezi fází hodnocení a fází realizace, v níž je za určitých podmínek možné změny provést. Žalovaný má povinnost zajistit kvalitu projektů s ohledem na cíle výzvy a charakter podporovaných aktivit, a to například stanovením podmínek a ověřením jejich naplnění. Tak tomu bylo i v nyní posuzovaném případě.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

17. Soud na základě žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
18. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
19. Podle § 14 odst. 1 rozpočtových pravidel na dotaci nebo návratnou finanční výpomoc není právní nárok, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.
20. Podle § 14o rozpočtových pravidel postupem podle § 14g až 14i, 14l a 14m může poskytovatel rozhodnout na základě žádosti příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci o změně práv a povinností uvedených v § 14 odst. 4 písm. c), e) až i).
21. Podle § 15 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel řízení o odnětí dotace nebo návratné finanční výpomoci může poskytovatel zahájit, došlo-li po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci ke zjištění, že údaje, na jejichž základě byla dotace nebo návratná finanční výpomoc poskytnuta, byly neúplné nebo nepravdivé.
22. Podle § 15 odst. 5 rozpočtových pravidel při odnětí dotace nebo návratné finanční výpomoci z důvodů podle odstavce 1 písm. b) až h) vzniká příjemci povinnost vrátit poskytovateli z jeho účtu již odeslanou část dotace nebo návratné finanční výpomoci.
23. K povaze soudního přezkumu v dotačních věcech lze citovat z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46: *„Případný soudní přezkum negativních rozhodnutí o tzv. „nenárokových“ dotacích je omezen na posouzení řádného procesu, který garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi žadateli za podmínek stanovených obecným způsobem. Zjednodušeně řečeno žadatel nemá právo na „výsledek“ ale na „řádný proces“ s ním související. Ten je určen právními předpisy, podmínkami danými v dokumentech, na které právní tituly poskytnutí dotace odkazují, respektive základními procesními zásadami určujícími postup orgánů veřejné moci v právním státě. Prostor pro uvážení správního orgánu má vždy své limity. Ty jsou buď stanoveny zákonem, nebo si je musí správní orgán vymezit ve své rozhodovací praxi sám a následně je také dodržovat. Předem stanovená kritéria pro rozhodování nesmí být excesivní, tj. nemohou například stanovovat diskriminační podmínky, na základě kterých by mělo být rozhodováno. Stejně tak nesmí být excesivní či svévolná aplikační praxe poskytovatelů dotace. Při rozhodování je nutné zohlednit konkrétní okolnosti daného případu a dbát na to, aby při skutkově shodných nebo podobných případech nevznikaly nedůvodné rozdíly. Rozhodnutí musí být řádně odůvodněno (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012, č. j. 1 As 35/2012-40, č. 2736/2013 Sb. NSS). V rámci soudního přezkumu přísluší soudu posoudit, zda správní orgán z mezí správního uvážení nevybočil.“* Podobně se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 16. 2. 2023, č. j. 9 Afs 55/2021-31: *„na dotaci v zásadě není právní nárok (§ 14 odst. 1 rozpočtových pravidel). Do doby vydání rozhodnutí o poskytnutí či neposkytnutí dotace je tak dán prostor pro relativně volnou úvahu státu, jaké projekty podpoří a jaké nikoliv. Aplikační praxe poskytovatelů dotace však nesmí být diskriminační, excesivní či svévolná. Řádný proces posouzení poskytnutí dotace je proto určen jednak právními předpisy, jednak vlastními podmínkami v dokumentech správních orgánů, načež je soudní přezkum neposkytnutí dotace omezen na dodržení právě těchto státem předem stanovených kritérií (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb. NSS, zejména odst. [31] a [32], dále rozsudky NSS ze dne 25. 10. 2018, č. j. 2 Afs 161/2018-40, odst. [17], ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Afs 8/2018-37,*

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

č. 3757/2018 Sb. NSS, odst. [20], nebo ze dne 15. 6. 2018, č. j. 5 Afs 7/2018-39, odst. [26]; poslední dva v jiných věcech nynější stěžovatelky).“ Odkázat lze též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2023, č. j. 4 Afs 266/2022-36: „poskytování dotací ze státního rozpočtu je ovládáno vrchnostenským postavením poskytovatele dotace. Z tohoto jeho postavení, na rozdíl od postavení účastníka soukromoprávních vztahů, tedy plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace pouze v té míře, jak stanoví zákon, či v limitech, jež stanoví sám poskytovatel dotace. Záleží pak na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje. Samotným smyslem aktu přijetí dotace totiž je, že příjemce přijímá určité dobrodíní ze strany státu a jakousi protiváhou tohoto dobrodíní není (na rozdíl od soukromoprávních vztahů) jeho protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale právě akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána.“ Z právě citovaných závěrů soud při přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí vycházel.

24. V rámci nyní posuzované věci není sporu o tom, že žalobkyně v kontextu poskytované dotace představovala střední podnik, a že (jak sama připustila v žalobě) došlo k pochybení žalobkyně, která se nesprávně domnívala, že je malým podnikem.
25. Ohledně prvního žalobního bodu soud konstatuje, že z něj není zřejmé, v čem konkrétně žalobkyně na základě jí uvedených skutečností spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí (resp. s jakou dotační podmínkou je toto rozhodnutí v rozporu). S ohledem na dispoziční zásadu, výše citovanou judikaturu a znění prohlášení k de minimis to byla právě žalobkyně, která odpovídala za správnost a úplnost údajů uvedených v tomto prohlášení. Pro střední podnik podle dotačních podmínek byla jako vylučovací podmínka (její nesplnění znamenalo vyřazení projektu jako nepřijatelného) stanovena minimální výše investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku využívaného pro zajištění aktivit projektu na 0,5 mil. Kč, žalobkyně přitom ohledně tohoto kritéria uvedla částku 304 900 Kč (bylo na ní, aby v reakci na své vlastní správné vyhodnocení velikosti podniku uvedla tomu odpovídající výši investic), která by byla dostačující v případě malého podniku, nikoli však v případě středního podniku. Z toho je zřejmé, že vyhodnocení žalobkyně jako středního podniku mělo vliv na aplikaci konkrétní dotační podmínky odlišně od režimu malého podniku. Nelze tedy důvodně tvrdit, že sama skutečnost hodnocení žalobkyně jako středního podniku neměla žádný vliv na poskytnutí dotace, jelikož to bylo navázáno mimo jiné na dotační podmínku výše investic, kterou žalobkyně na základě jí předložených podkladů pro střední podnik nesplňovala. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí přitom není rozhodné, zda se žalobkyně poskytnutí nepravdivých či neúplných informací (resp. nesprávného vyhodnocení velikosti podniku) dopustila úmyslně, či neúmyslně v důsledku složitosti daného posouzení (srov. např. bod 21 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2014, č. j. 10 As 10/2014-43). Žalovaný jakožto poskytovatel dotace nepochybil, pokud v rámci dotačního řízení na základě údajů poskytnutých žalobkyní vyhodnotil deklarovanou výši investic pro malý podnik jako dostatečnou a splňující předmětnou dotační podmínku, a neshledal tak důvod vyzývat či upozorňovat žalobkyni k odstranění nedostatků žádosti či jejích příloh (z údajů v nich uvedených žádné takové nesrovnalosti nevyplývaly). V řízení o odnětí dotace pak nebyl prostor pro jakoukoli úpravu žádosti, jelikož řízení o ní (o poskytnutí dotace) již bylo ukončeno a takový postup by neměl oporu v právní úpravě. První žalobní námitka tedy není důvodná.
26. Ke druhému žalobnímu bodu soud uvádí, že předmětné pochybení žalobkyně s ohledem na jeho dopad nelze považovat za zanedbatelné či dílčí, ale naopak za zásadní, jelikož mělo vliv na otázku (celkového) splnění či nesplnění dotačních podmínek, s čímž souvisí buď (celkové)

poskytnutí či neposkytnutí dotace. Tomuto nastavení odpovídá odnětí dotace v plné výši bez prostoru pro její krácení. Uplatnění zásady přiměřenosti a s ní související částečné krácení v rozsahu části dotace se typicky týká stanovení výše odvodu za porušení rozpočtové kázně (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2018, č. j. 1 Afs 291/2017-33). To se ovšem váže k případům průběžného porušení dotačních podmínek, zatímco věc žalobkyně se týká porušení podmínky, která musela být splněna pro samotné poskytnutí dotace. Nejedná se tedy *stricto sensu* o porušení podmínky, za které dotace byla poskytnuta (tj. podmínku vymezenou v rozhodnutí o poskytnutí dotace). Dle názoru Nejvyššího správního soudu lze z judikatury ke stanovování výše odvodu za porušení dotačních podmínek na základě zásady přiměřenosti a oddělitelnosti vycházet při rozhodování o odnětí dotace podle § 15 zákona o rozpočtových pravidlech pouze přiměřeně. V těchto případech je prostor pro moderaci výše odvodu za porušení rozpočtové kázně s přihlédnutím k individuálním okolnostem případu (především k případnému naplnění účelu dotace) značně limitovaný (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2023, č. j. 7 Afs 202/2022-64). Tak tomu bylo i v nyní projednávané věci, kdy údaje o velikosti podniku představovaly jádro podmínky pro žádost a přiznání dotace. Následné zjištění, že žalobkyně definici malého podniku nesplňuje, nemohlo vést k jinému závěru, než že jí musí být odňata celá dříve poskytnutá dotace. Odnětí pouze části dotace by neodpovídalo zjištěným neúplným údajům. K obecně namítanému likvidačnímu dopadu napadeného rozhodnutí pro žalobkyni a nepřiměřenému zásahu do jejích majetkových práv soud odkazuje například na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2021, č. j. 1 Afs 132/2019-76: *„Odvod za porušení rozpočtové kázně není sankcí trestní povahy (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 5 As 95/2014 - 46, nebo rozsudek ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 Afs 54/2013 - 36); účelem odvodu je vrátit prostředky čerpané neoprávněně zpět do veřejného fondu, z něhož byly poskytnuty, v tomto případě do státního rozpočtu. Proto se ani nezohledňují majetkové poměry (jako je tomu při ukládání sankcí trestní povahy), zohlednit lze pouze závažnost porušení povinností příjemce dotace v kontextu konkrétních okolností a míru naplnění účelu poskytnuté dotace.“* Citovaný závěr se sice vztahuje k odvodu za porušení rozpočtové kázně, avšak s ohledem na povahu odnětí dotace (rovněž nejde o sankci trestní povahy; jeho účelem je vrácení poskytnutí prostředků do veřejného rozpočtu) jej lze podle soudu uplatnit i v nyní projednávané věci. Žalovaný ani ministr tedy nebyli povinni ve svých rozhodnutích zohledňovat majetkové poměry žalobkyně, která navíc ani žádné konkrétní okolnosti v tomto směru nenamítala. Druhá žalobní tedy rovněž není důvodná.

27. V rámci třetího žalobního bodu z tvrzení žalobkyně ani ze správního spisu nijak konkrétně nevyplývá, že by se žalovaný odchýlil od ustálené správní praxe (tj. že by postupoval v případě žalobkyně odlišně oproti postupům běžně uplatňovaným ve srovnatelných věcech) tak, aby to mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Naopak možnost s ohledem na úplnost a pravdivost poskytnutých údajů zpětně kontrolovat dodržení dotačních podmínek po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace vyplývá již ze samotného znění § 15 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel. Toto ustanovení totiž hovoří o zjištění neúplnosti či nepravdivosti údajů učiněném až po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace, jako tomu bylo i v nyní posuzovaném případě na základě provedené kontroly. Žalovaný tedy nepostupoval v rozporu se zákonem, pokud při vydávání rozhodnutí o poskytnutí dotace vycházel z údajů uvedených v žádosti a jejích přílohách včetně (čestného) prohlášení k de minimis, a až po poskytnutí dotace v následně provedené kontrole shledal důvod k odnětí dotace. K oprávněnosti takového postupu lze v souladu s vyjádřením žalovaného odkázat i na zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění

pozdějších předpisů (zejm. na § 4 odst. 1 písm. b), § 8 odst. 2 a § 11 odst. 4) a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2023, č. j. 1 Afs 54/2013-36 (zejm. na bod 39 a k němu zveřejněnou právní větu). Ani třetí žalobní námitka tedy není důvodná.

28. Čtvrtý žalobní bod úzce souvisí s druhým žalobním bodem, jelikož je v něm v podstatě namítána nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí obou stupňů ve vztahu k otázkám závažnosti pochybení žalobkyně, rozsahu odnětí dotace a jeho proporcionalitě. K tomu soud konstatuje, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost však musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76). Ve světle výše podaného vypořádání druhého žalobního bodu soud považuje za podstatné, že ministr v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyslovil, že dotační podmínka výše investic je vylučovacím kritériem, které je možno buď splnit, či nesplnit, přičemž jej zpětně nelze upravovat. Z toho dle názoru soudu minimálně implicitně vyplývá kritický význam dané podmínky pro poskytnutí či neposkytnutí dotace jako celku s tím, že s ohledem na to nebylo třeba se blíže zabývat otázkami proporcionality ani možností toliko částečného odnětí dotace. Související úvahu vyslovenou v napadeném rozhodnutí proto soud považuje za dostatečnou, a čtvrtou žalobní námitku tudíž za nedůvodnou.
29. V pátém žalobním bodě žalobkyně poukazovala na možnost změny rozhodnutí o poskytnutí dotace. K tomu soud podotýká, že v době vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace tuto možnost upravoval § 14 odst. 13 rozpočtových pravidel, ve znění účinném do 31. 12. 2017, a následně (tedy i v době vydání prvostupňového rozhodnutí a napadeného rozhodnutí) pak § 14o rozpočtových pravidel. Podle obou úprav však mohla být změna provedena pouze na žádost příjemce dotace (s výjimkou předešlé úpravy § 14 odst. 3 rozpočtových pravidel, ve znění účinném do 31. 12. 2017, podle níž se zřejmé nesprávnosti opravovaly z moci úřední). Ze správního spisu však nevyplývá, že by žalobkyně v souvislosti s hodnocením velikosti podniku či výše investic o změnu rozhodnutí o poskytnutí dotace výslovně požádala. Kromě toho podle uvedených ustanovení rozpočtových pravidel předmětem změny mohou být pouze práva a povinnosti stanovené v určených písmenech § 14 odst. 4 rozpočtových pravidel. Z jejich znění (i ze skutečnosti, že se jedná o obsahové náležitosti rozhodnutí o poskytnutí dotace) je přitom zřejmé, že jim odpovídající práva a povinnosti se vztahují až k fázi po poskytnutí či použití dotace, nikoli k fázi hodnocení žádosti o poskytnutí dotace, již se týkají otázky velikosti podniku, podmínky minimální výše investic a napadené rozhodnutí. Žalobkyní požadovaná změna rozhodnutí o poskytnutí dotace by navíc nemohla být provedena i s ohledem na obsah žádosti a jejích příloh (z nich by stále nesprávně vyplývalo, že žalobkyně je malým podnikem, a s ohledem na to byla deklarována i výše investic), z nichž by i změněné rozhodnutí muselo vycházet. Aby mohlo dojít k žalobkyní požadované změně, musela by být změněna i žádost a její přílohy, což však za situace, kdy už byl projekt ukončen (tj. v době vydání prvostupňového rozhodnutí a napadeného rozhodnutí), nepřichází v úvahu a ustanovení o změně rozhodnutí s tím ani nepočítají. Je nemyslitelné, aby k nápravě vad žádosti, která je následně předmětem hodnocení ze strany poskytovatele dotace před jejím poskytnutím, docházelo až po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace či dokonce po dokončení projektu. Ani pátá žalobní námitka není důvodná.

30. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. prvním výrokem tohoto rozsudku zamítl. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud o věci samé bez nařízení ústního jednání.
31. Žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto ve druhém výroku tohoto rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 25. dubna 2024

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu